

ことわざ かだい いちれい
諺の課題の一例：

① 郷ごうに入いっては郷ごうにしたが従え

- Jdeme-li na určité místo, je vhodné následovat zvyky a obyčeje daného místa.
- (dosl.) „Když jsi do (dané) vesnice vstoupil, (té) vesnici se podříd.“
- Odpovídá angl. *When in Rome, do as the Romans do.*
- Podobá se českému ‘Jaký kraj, takový mrav.’ (má však spíše doporučující než deskriptivní charakter).
- Též podobné českému ‘Kdo chce s vlky býti, musí s nimi výti.’ (bez negativních konotací).

Alternativní forma: 郷に入いっては郷ごうにしたが従う

例文： 外国がいこくへ行いったら、さからさわらず郷ごうに入いって郷ごうにしたが従え。

‘Když pojeděš do zahraničí, hezky se poslušně chovej podle tamních zvyků.’

Poznámky k formě:

- 郷 *gó* (音), *sato* (訓) ‘venkov, rodiště (rodná vesnice), (rodný) kraj’
- 入いる *iru* (alternativní čtení k *hairu*)
- 従したがえ *šitagae* sloveso 従したがう ‘podřídí se’; rozkazovací tvar

② 雉きじも鳴なかずうば打うたれままい

- Kdybychom nemluvili příliš, nemuseli bychom čelit nepříjemným následkům.
- (dosl.) „Ani bažanta by nejspíš nesejmuli, kdyby nezakdákal.“
- Podobá se angl. *Quietness is best, as the fox said when he bit the cock's head off.*
- Podobá se českému ‘Mluvíti stříbro, mlčeti zlato.’

Alternativní forma: 雉きじも鳴なかずうば撃うたれままい

例文： 酒さけの席せきだからといって、上司じょうしに失言しつげんしたばかりに左遷させんされたらしい。雉きじも鳴なかずうば撃うたれままいというのに、ばかだなあ。

‘Při chlastačce mu ujela poznámka k nadřízenému, a byl za to degradován. To je ale blb, jakoby zapomněl, že se říká „mlčeti zlato“.’

Poznámky k formě:

- ず záporný tvar ve starší a knižní japonštině (podobně ない)
- ば koncovka kondicionálu (podmiňovací způsob)
- 打たれ tvar pasiva od slovesa 打うつ ‘praští, bouchne’ (撃うつ ‘střelí’)

- まい   sufix záporné dohadnosti

③ こううんりゅうすい
行雲流水

- Postoj nelpění a nevzpírání se přirozenému toku věcí.
- (dosl.) „(Jako) jdoucí oblaka a tekoucí voda.“
- Podobné angl. *Go with the flow*.

例文：

こきょう かえ 故郷に帰り、行雲流水ひ び おくの日々を送る。

‘Vrátím se do svého rodiště a budu vést poklidný život.’

Poznámky k formě:

- 雲 *un* (音), *kumo* (訓) ‘oblaka’
- 流水 naznačuje čínský slovosled (japonsky なが水がなが流れる、水ながの流れ)

④ ごえつどうしゅう
吳越同舟

- Popis situace, kdy se na jednom místě sejdou osoby, jež se vzájemně nesnáší nebo mají nepřátelské vztahy, nebo jsou tyto osoby společně vystaveny negativním okolnostem.
- (dosl.) „Wuové a Jüové na stejné lodi.“
- Odpovídá angl. *Bitter enemies in the same boat*.
- Podobá se českému ‘Dva kohouti na jednom smetišti [se nesnášejí].’
- Původ ve spisech čínského vojevůdce a stratéga Sun-c’ (そんし孫子) *Umění války*. Znaky 吳 a 越 odkazují k dvěma státům z čínského historického období (tzv. období jar a podzimů しゅんじゅう春秋時代, případně období Letopisů, 722–481 př. n. l.)

例文：

まさに吳越同舟、たいせんあいて対戦相手とおな同じバスにの乗りあ合わせてしまった。

‘Dopadlo to úplně jak dva kohouti na jednom smetišti, když mě naložili do stejného autobusu s mým soupeřem.’

Poznámky k formě:

- 吳 *go* ‘(čínský) stát Wu’
- 越 *ecu* ‘(čínský) stát Jüe’
- 舟 *šú* ‘člun, loď’